

Asia: VN/16944/2020

Kotimaisen kalan edistämishjelma

Ohjelman visio ja strategiset valinnat

Ovatko ohjelman visio ja strategiset valinnat onnistuneita? Miten niitä tulisi kehittää?

-

Tavoitteet

Onko ohjelmalla tavoiteltavat vaikutukset tunnistettu oikein?

-

Kuinka realistisina pidät yllä esitettyjä tavoitteita?

-

Miten muuten haluaisit kommentoida ohjelman tavoitteita?

-

1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen

Mitä allaolevista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

4. Kasvu perustuu kestävyteen ja vastuulliseen toimintaan

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

-

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

Palaute ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista

Mitä palautetta haluaisit antaa ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista?

-

Muu palaute

Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ohjelmasta?

Lapin kalatalouden toimintaryhmä esittää kotimaisen kalan edistämishjelmasta lausuntonaan seuraavaa.

Edistämishjelman tavoitteet ovat erittäin kunnianhimoisia, selkeästi muotoiltuja ja kannatettavia. Myös tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavia toimenpiteitä on lueteltu kattavasti, mutta niiden sisältöä tulisi esitellä konkreettisemmin.

Lapin kalatalouden toimintaryhmän mielestä tärkein edellytys tavoitteiden toteutumiselle on alkutuotannon jatkuvuuden turvaaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että alalle on saatava uusia, nuoria yrittäjiä. Yrityksen aloittaminen vaatii investointeja, mihin tarvitaan pääomaa, käytännössä lainoja. Alkutuotannon edellytysten parantamisesta mainitaan ohjelmassa mm. seuraavaa:

”Tuetaan sukupolvenvaihdoksia ja uusien yrittäjien tuloa alalle. Aloitustukijärjestelmä uusille kalastajille koostuu EMKR:n investointitukimahdollisuuksista, valtiontakausjärjestelmästä ja vapaaehtoisesta koulutusosioista.”

Jo tällä ohjelmakaudella olisi Suomessakin ollut mahdollista ottaa käyttöön EMKR:n tukemat rahoitusvälineet: lainat, mikroluotot, takaukset ja pääomarahoitus. Nämä välineet on tulevalla ohjelmakaudella otettava täysimääräisesti käyttöön, mikäli todella halutaan tukea uusia yrittäjiä. Hyviä kokemuksia rahoitusvälineen käytöstä on esim. Virossa.

Kaupallisen kalastuksen lisäämiseen on suuria mahdollisuuksia erityisesti Lapin, Kainuun ja Koillismaan alueella. Kuluttajat ovat jo nyt valmiita maksamaan pohjoisen korkealaatuisesta kalasta parempaa hintaa kuin esim. rannikon vastaavista kaloista. Näin pohjoisen kalan käytön kasvu edistää korostetusti edistämishjelman tavoitetta kalan kauppataseen parantamisesta. Etäisyydet pyyntialueilta markkinoille ovat pohjoisessa kuitenkin pitkiä. Tämän vuoksi logistiikan kehittämiseen tulisi panostaa, ja kalan ja kalatuotteiden kuljetuksia tulisi subventoida.

Kunnilla on halu suosia paikallisia raaka-aineita valmistettaessa aterioita koulu- ym. ruokailuihin, mistä on hyvänä esimerkkinä Sodankylän kunta. Kilpailutuslainsäädäntö on kuitenkin tiukka, ja vaikeuttaa paikallisten raaka-aineiden, myös kalan, käyttöä. Kotimaisen kalan menekki lisääntyisi selvästi, jos kilpailutusta koskevaa säädöstä helpotettaisiin.

Lisäarvon saaminen kalatuotteille parantaisi sekä alkutuotannon kannattavuutta että lisäisi kotimaisen kalan euromääräistä markkinaosuutta. Kuluvalla ohjelmakaudella on ollut epäselvyyksiä siitä, mikä on alkutuotannon ja mikä jalostuksen piiriin kuuluvaa kalan käsittelyä. Ministeriön olisi hyvä yhdessä Ruokaviraston kanssa käydä tämä asia läpi, jotta tulkinnat olisivat yhtenevät ja elintarvikelain mukaiset.

Ivalossa 27.11.2020

Lapin kalatalouden toimintaryhmä

Risto Pyhäjärvi, puheenjohtaja

Ahonen Markku
Leader Pohjoisin Lappi ry